

că fac trăiristii — numai cu trei citate din „Eros și civilizația” și dansind „inspirat”, ca vracii pieilor-roșii, sau ca „războinicii” savanei, înaintea orei londoneze de onirism-marijuana „avec les copains”. Aici dilema ludic-serios solicită o atenție ceva mai... serioasă.

Impotența ideii apare limpede din spectacolul de 47 de tablouri (aproape patru ceasuri) cu **Singele**, anti-piesa lui Jean Vauthier, pusă de „Compagnie du Cothurne”, la Lyon. Această „sărbătoare teatrală” se prezintă ca o reprezentație totală și simultană a întregului repertoriu shakespearean (plus alte câteva piese străine), dată de o armată de actori care joacă voit prost, fiecare ce vrea și pe cine vrea, în timp ce Protagonistul încearcă zadarnic să iasă la rampă. Această semiparodie conuză, suprasaturată de violența singeroasă a dramei elizabethane (exagerată prin urlete asurzitoare și efecte de lumină adecvate), nu oferă artei dramatice contemporane decît încă o intenție ratată de originalitate, tot de dragul „jocului”, de data asta în costume de epocă.

Nu mai știu bine ce era de demonstrat. În teatru totdeauna cineva vrea să demonstreze ceva. Măcar talentul. Dar în civilizația fetișistă (sub-cultural-sportivă) în care admitem că un anumit tineret apare mai puțin sensibil legăturilor verbale decît imaginilor utilizate ca limbaj — mai apropiate de mentalitatea simbolică la modă —, ne temem că în „mesajul” nepuținței mistice pe care ni-l propune ultima oră a extremului occident, dormitează „jocul” de la Song My și Oradour. Afîț.

Culmea absurdității condiției umane este moartea, atunci cînd omul a apucat să-și creeze condiția care-l împacă cu el și cu lumea. Jocul cu moartea face astfel parte din teatrul absurdului, fiindcă „așa este jocul”. Arde-l-ar focul!

c r o n i c a h i s t r i o n u l u i

TENTAȚIA ORIZONTALULUI

E-adevărat; parcă ne-ar fi rușine să mergem pe scenă în două picioare. Încercăm satisfacții căzînd în genunchi, ne întîlnim voluptatea la orizontală. Și chiar paragrafele raciniene sînt parcursese uneori cu pîntecul pe dușumea. Să fie această perturbare vestibulară expresia unei obsesii mai a-dînci, sau doar o modă, un trecător rîcorși?

Mă gîndesc la vremea cînd cerul era o piele de bivol bătută cu ținte de aur, iar Plato vorbea despre psyché, nemuritorul călăreț. Mă gîndesc la greci. Sînt pe încălțări — picioroange — actorul tragic își consuma tirada des-părțit de sol. Răspundea, desigur, a-

ceastă înălțare, anumitor dimensiuni ale spațiului scenic, dar era — în primul rînd — expresia teatrală a unei civilizații care împletise din verticală și cuvînt definiția omului.

De-atunci am învățat o mulțime de lucruri.

Știm astăzi că murim de tot. Că nici o trîmbiță nu ne mai scoală, că nu renaștem nici măcar în cocoșul lui Pythagoras.

Mai știm că cerurile sînt goale. Artemis-luna, privită de-aproape, s-a vădit fărăînă pustie. Apollo-soarele, cuprător de înaltă tensiune.

Și mai știm că cerurile sînt nesfîrșite. Un timp, ne temurăm de rugul ascuns îndărătul acestor cuvinte. Astăzi ne-nspămîntă hăul din ele. Ne e frică. Și ne întrebăm — căci marile întrebări sînt aceleași — dacă, într-un spațiu fără limită, rachetele interplanetare pot să-ajungă mai departe decît broasca țestoasă. Avem conștiința existenței noastre punctiforme.

De aceea, poate, ne lipim de simbolică scîndură. Căci ori de cîte ori omului i se face frică de cer, de ne-ființă, de zădărnice, îmbrățișează pămîntul.

Pămîntul matrice și panaceu.

Ion Omescu